БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 233 (6 62)
НОЯБРИИН
21
ВТОРНИК
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Малшадай дунда политическэ хүдэлмэрые улам һайжаруулха

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ой тухай элидхэл соогоо нүхэр Булганин иигэжэ зааһан байха юм: «Энэ жэлдэ парти ба правительствын хүсэлэлгэнүүдынь хүдөө ажахын талаар центральна зорилгые шиидхэлгэдэ — малажалые бүхы хэмжээгээр хүгжөөлгэдэ зорюулагдаһан байна. Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые бэелүүлэн, колхозууд ба совхозууд хадаа малай тоо толгойе ехээр олон болгохо ябадал туйлаһан ба малай ашаг шэмыень дээшэлүүлһэн байна».

Большевистскэ партиин ба Советскэ правительствын үдэр бүриин анхарал оролдолгын ашаар манай республикын түрүү малшад мүн лэ малажал хүгжөөхэ программаяа бэелүүлхэ хэрэгтэ бага бэшэ амжалтануудые туйлаа. Жэшээлхэдэ, Иволгын аймагай Гурульбын сомоной Будённын нэрэмжэтэ колхоз ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ 3 жэлэй түсэбөө нэгэ жэлээр урид дүүргээ.

Ажахын амжалтанууд партийно-политическэ хүдэлмэриин амжалтануудһаа дулдыдаха туладань, арад зоной дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри саг үргэлжэ, үргэнөөр ябуулха шухала гэжэ парти заадаг. Хэрбээ малшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэриин үргэнөөр ба хододоо ябуулагдадаг байбал, тэдэнэрэй туйлалтануудай ехэ ба бата бэхи байханьмэдээжэ. Тиимэһээ, малшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри улам үндэр хэмжээндэ ябуулжа, тэдэниие политическээр хүмүүжүүлхэ, культурна хэмжээень улам дээшэлүүлхэ гээшэ колхозуудай партийна организацинуудай шухала зорилго мүн.

Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ, Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Хориин аймагай «III Интернационал» колхозуудай партийна эхин организацинууд горьтой хүдэлмэри хэһэн байна.

Гэхэ зуура, малшадай дунда ябуулагдаха политическэ хүдэлмэридэ анхарал багаар табидаг ушар зарим партийна организацинуудай зүгһөө үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Кударын аймагай Тамирска сельсоведэй «Искра Ленина» колхозой партийна эхин организаци (секретаринь нүхэр Пашков) малшадай дунда эмхидхэгдэхэ партийно-политическэ ба агитационно-ниитын хүдэлмэриие хэрэгсээдэггүй байна. Энэ колхозой центртэхи эбэртэ малай фермые абаад үзэе. Эндэ 40 гаран малшад, олонхинь залуушуул хүдэлмэрилдэг. Гэбэшье, тус фермын малшад бултадаа газетэ захидаггүй, номууд ба журналнуудые уншадаггүй, радио шагнадаггүй. Улаан буланшье тэндэ үгы байха юм. Эдэ малшадта лекци ба элидхэлнүүд үнинэй уншагдаатүй. Энэ колхозой партийна эхин организацида мүнөө хүрэтэр агитколлектив эмхидхэгдээгүй, нэгэшье агитатор томилогдоогүй, малшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхыень Тамирска территориальна партийна организацида найдаад, һанаа амар һуунад. Малшадайнь дунда социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээгүй байна.

Малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриин иимэ муугаар табигдаһанһаа шалтагаалан, «Искра Ленина» колхоз хүдөө ажахын ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ дутуунуудтай байһаар. Гансахан энэ жэлэй туршада 55 үхэр, 100 шахуу хони ба ямаадынь үхөө. Малдаа үбһэ тэжээл хүсэд бэлэдхэжэ шадаагүй, малай үбэлжэлгые муу бэлэдхэлтэйгээр эхилһэн байгаа.

Иимэ баримтанууд Баргажанай, Хэжэнгын, Бичурын ба бусад аймагуудай зарим колхозуудта бии байна.

Малшадай дунда ниитэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һуларуулһан партийна организацинууд энэ ехэ алдуугаа ойрын сагта эрид шууд заһаха уялгатай.

Малай үбэлжэлгэ—тон харюусалгатай үе мүн. Малай үбэлжэлгын хэрэг хүтэлбэрилхэ гээшэ хүдөөгэй партийна организацинуудай тон шухала зорилго болоно. Тиимэһээ, партийна организаци бүхэн малажалай бүхы участогууд дээрэ агитационно-ниитын хүдэлмэри үдэр бүри үргэнөөр ябуулха зэргэтэй.

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлтэй дашарамдуулан ажалшадай үйлэдбэриин ба политическэ эдэбхиин ургажа байгаа мүнөө үедэ малшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри улам үргэнөөр ябуулха, манай ороной дотоодын ба гадаадын байдал тухай, коммунизмын агууехэ барилганууд тухай, эб найрамдалда дуратай Советскэ правительствын гадаадын политикэ тухай, Сталинска Конституци ба советскэ һунгуулиин системэ тухай малшадта дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэхэ шухала.

Партийна организацинууд хадаа агитационно хүдэлмэриин бүхы формонуудые: лекци, элидхэл, политинформаци, хөөрэлдөөн, газетэ, ном уншалга ба радио хамтаараа шагналгые хэрэглэн, бүхы малшадые политическээр хүмүүжүүлхэ хүдэлмэреэ эрид һайжаруулха ёһотой.

Мүн малай фермэ, гүүртэ бүхэндэ ханын газетэ, «дайшалхы хууда» хододоо гаргаха, зүжэг наада табиха, коллективнээр кино харалга эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Ниитын малажалые улам хүгжөөхын түлөө социалистическэ мүрысөөе малшадай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ хүдөөгэй партийна организацинуудай шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн мүн.

ВАРШАВА.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессто

Профсоюзуудта нэгэдэһэн Советскэ Союзай 28 миллион хахад хүдэлмэришэд, албахаагшад ба интеллигенциин үмэнэһөө Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессые амаршална.

Дайе уридшалан болюулха агууехэ ба һайн һайхан зорилго хадаа һайн дура хүсэлтэй олон зуугаад миллион хүнүүдые эб найрамдалай тала баригшадай түгэс хүсэтэ арми болгон нигтаар жагсаана, бүхы советскэ арадай нэгэн һаналта дэмжэлгые абана.

Зохёон бүтээхэ амгалан ажалхэжэ байгаа советскэ арад эб найрамдалай хэрэгтэ хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байна, дайнай аюулые уридшалан болюулхын түлөө, бата бэхи, удаан сагай эб найрамдал хангахын түлөө бүхы оронуудтахи эб найрамдалай тала баригшадтай гар гарһаа барисалдан бата зоригтойгоор эрид тэмсэхээр бэлэн байна.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха гэһэн бүмбэрсэг дэлхэйн олон зуугаад миллион эгээлэй хүнүүдэй нэгэдэл ба хамтын ябуулгануудынь шэнэ дай үүдхэгшэ империалистнуудай хорото һанаашалгануудые эбдэжэ шадаха ба эбдэхэ ёһотой гэжэ бидэнэр хатуу шангаар этигэнэбди.

Арадуудай эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө тэмсэгшэ бүхы хүнүүдтэ нэрэ хүндэ ба алдар соло!

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ бүхы оронуудай ажалшадай эбдэршэгүй нэгэдэл мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи, удаан сагай эб найрамдал мандаха болтогой!

ВЦСПС-эй ПРЕЗИДИУМ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ
нүхэр Иосиф Виссарионович
СТАЛИНДА

Литовско Советскэ Социалистическэ Республикын колхозууд ба совхозууд таряа тушааха гүрэнэй түсэбые 101,5 процент дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. Эдеэ хоолой таряа тушааха түсэб 121,6 процент, тэрэ тоодо шэниисэ 171 процент дүүргэгдээ. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндөө колхозуудай таряа тушаалга үргэлжэлһөөр. Республикын колхозууд болон совхозууд хартаабха ба сахарна свёкло бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэжэ, мүн оройһото культурануудай сохилго ба үрһэ хаалгаяа түгэсхэжэ байна.

Республикын колхозууд ба совхозууд малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ жэлэй түсэбөө: һүөөр 103,8 процент, үндэгөөр 106,2 процент, нооһоор 105,5 процент ба ангай арһаар 128,1 процент болзорһоонь урид дүүргэбэ. Гүрэндөө мяха тушаалга мүн лэ түгэсхэгдэжэ байна. Ниитын малажал хүгжөөхэ түсэбөө колхозууд ба совхозууд амжалтатайгаар бэелүүлнэ, бүдүүн тэжээл хуряаха ба силос дараха түсэб дүүргэгдээ, ниитын мал һүрэг тэжээлээр бүрин хангагдаад байна.

Советскэ Литвагай ажалша таряашадай олонхинь колхозно байгуулалтын булюу һайниие бодотоорнь хараад, хүдөө ажахын артельнүүдтэ нэгэдэжэ ба ниитынгээ ажахые амжалтатайгаар хүгжөөжэ байна гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. Республикын колхозууд хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые дүүргэжэ, гүрэнэйнгөө урдахи уялгануудые үнэн сэхээр гүйсэдхэжэ, ниитын баялигай түргэн ургалта хангажа байна.

Парти ба правительствын анхарал оролдолгын ашаар, республикын хүдөө ажахы мүнөөнэй техникээр түргэн зэбсэглэгдэжэ, машинно-тракторна станцинууд шэнэ тракторнуудаар, хүдөө ажахын орёо машинануудаар, тухеэрэлгээр зэбсэглэгдэн, колхозно үйлэдбэридэ шиидхэхы хүсэн боложо байна.

Парти ба правительствын анхарал оролдолгын харюуда Советскэ Литвагай колхознигууд, колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба бүхы ажалшад гүрэнэй даалгабаринуудые дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ зорюулха ба социалистическэ хүдөө ажахын улам саашадаа бадархын түлөө, манай инаг социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалые бүри бэхижүүлхын түлөө саашадаашье эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Таниие найдуулнабди.

Литвагай КП(б)-гэй ЦК-гэй Секретарь А. СНЕЧКУС.

Литовско ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. ГЕДВИЛАС.

Бэлэдхэлэй Министерствын Литовско ССР-тэхи Түлөөлэгшэ А. АНДРЕЕВ.

Литовско ССР-эй хүдөө ажахын Министр В. АУГУСТИНАЙТИС.

Литовско ССР-эй совхозуудай Министр Д. МАМАЕВ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ
нүхэр Иосиф Виссарионович
СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Латвийска ССР-эй колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд Танай үмэнэ абаһан уялгануудаа гүрэндөө мяха ба хартаабха тушаалгаар дүүргэбэ гэжэ баяртайгаар Танда мэдээсэнэбди. Мяха тушааха түсэб республикаараа 101,6 процент, тэрэ тоодо гахайн мяха—171 процент дүүргэгдээ. Республикын колхозууд, совхозууд ба таряашадай ажахынууд малажалай бүхы түрэлэй продуктнуудые гүрэндэ тушаалгаяа бүрин дүүргээ. Хартаабха бэлэдхэлгээр гүрэнэй түсэб 101,2 процент дүүргэгдэбэ. Латвийска ССР-эй партийна, советскэ, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй организацинуудай хүсэлэлгэнүүдынь энэ жэлэй хүдөө ажахын бүхы худэлмэри түгэсхэлгэдэ, лёной продукци ба сахарна свёкло бэлэдхэлгэеэ амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ, малай үбэлжэлтэ һайнаар үнгэргэлгэдэ, бүхы колхозуудые өөрын үрһэнүүдээр дүүрэн хангалгада зорюулагданхай.

Латвийска ССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд Ленин — Сталинай партиин хүтэлбэреэр колхозуудаа эмхидхэлэй-ажахын талаарнь улам бэхижүүлхын, газартаряалангай культурые ба малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө, манай агууехэ инаг Эхэ ороной бүри ехэ шэнэ бадаралтын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Латвиин КП(б)-гэй ЦК-гэй Секретарь Я. КАЛНБЕРЗИН.

Латвийска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. ПЛУДОН.

Бэлэдхэлэй Министерствын Латвийска ССР-тэхи Түлөөлэгшэ А. БЛОЩАНЕНКО.

Латвийска ССР-эй хүдөө ажахын Министр Я. ВАНАГС.

СССР-эй науканuудай Академиин языкознаниин институтда

СССР-эй науканuудай Академиин языкознаниин институтдай эрдэмтэ Соведэй заседани академик В. В. Виноградовай түрүүлэлгэ доро ноябриин 16-да болоо. Языкознаниин асуудалнууд тушаа И. В. Сталинай зохёолнууд соо үгтэһэн заабаринуудай үндэһэ һууринууд дээрэ советскэ эрдэмтэдэй хэһэн шэнжэлэлгэнүүд тухай мэдээсэлнүүд соносогдоо.

Ород хэлэнэй талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Ороной элдэб янзын районуудтахи арадай хэлэнэй говорнуудые шэнжэлһэн материалаар,ород хэлэнэй диалектологическа атласууд зохёогдожо байна. Тэдэниие зохёохо ябадалда ороной олохон дээдэ һургуулинуудай профессорнүүд, багшанар, аспирантнууд ба студентнүүд хабаадана.

Эрдэмтэ Соведэй заседани дээрэ профессор В. И. Борковский баруун хойто говорнуудай атлас зохёохо талаар хэгдэһэн хүдэлмэри тухай хэлэбэ.

Советскэ Союзай Сэрэгэй Министр
Советскэ Союзай Маршал А. М. Василевский.

ССР Союзай Сэрэгэй Министрын
ПРИКАЗ

1950 оной ноябриин 19. № 131. Москва город.

Нүхэд артиллеристнууд ба артиллерийскэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд!

Нүхэд солдадууд, сержантнууд ба старшинанууд!

Нүхэд офицернүүд ба генералнууд!

Мүнөөдэр советскэ арад ба тэрэнэй Арми артиллериин Үдэрые һайндэрлэжэ байна.

Артиллериин Үдэртэй дашарамдуулан, Таанарые амаршалан, баяр хүргэнэб.

Манай артиллериин үмэнэ правительствын ба нүхэр Сталинай табиһан зорилгонуудые дүүргэлтэдэ шэнэ амжалтануудые туйлахыень артиллеристнүүдтэ ба артиллерийскэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ хүсэнэб.

Артиллериин Үдэрые тэмдэглэн захирхамни:

Мүнөөдэр, 1950 оной ноябриин 19-дэ, манай Эхэ ороной столица — Москвада ба союзна республикануудай столицануудта — артиллериин хорин буудалгаар салют хэхэ.

Шэн зоригто советскэ артиллеристнүүд мандаха болтогой!

Героическа советскэ арад ба тэрэнэй алдарта Арми мандаха болтогой!

Түрэл Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Манай сэсэн мэргэн Коммунистическэ Парти мандаха болтогой!

Инаг вождь ба багша, манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ—Агуехэ Сталинда алдар соло!

ССР Союзай Сэрэгэй Министр
Советскэ Союзай Маршал ВАСИЛЕВСКИЙ.

Артиллериин Үдэрые һайндэрлэлгэ

Улаан Армиин Центральна театр соо баярай заседани болоо

Москвагай партийна ба советскэ организацинуудай түлөөлэгшэдтэй хамта СССР-эй Сэрэгэй Министерствын хэһэн баярай заседани артиллериин Үдэрые һайндэрлэлгэдэ зорюулагдан, Улаан Армиин Центральна театр соо ноябриин 18-да болобо.

Зал соо Советскэ Армиин ба Уһан-Сэрэгэй флодой генералнууд, адмиралнууд, офицернүүд, Советскэ Союзай Геройнууд, Социалистическэ Ажалай Геройнууд, конструкторнууд, московско предприятинуудай стахановецууд, партийна, советскэ ба ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд, наукын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэд сугларба.

Президиумэй столдо — Советскэ Союзай Маршал В. Д. Соколовский, армиин генерал С. М. Штеменко, ВКП(б)-гэй МГК-гэй секретарьнууд И. И. Румянцев ба Е. А. Фурцева, зэбсэгжэлгын Министр Д. Ф. Устинов, Советскэ Союзай Маршалнууд С. М. Буденный ба Л А. Говоров, артиллериин главна маршал Н. Н. Воронов, авиациин генерал-полковник П. Ф. Жигарев, генерал-лейтенант К В. Крайнюков, артиллерийскэ науканuудай Академиин президент А. А. Благонравов ба бусад һууба.

Советскэ Союзай Маршал В. Д. Соколовский баярай заседани нээбэ.

Нүхэр И. В. Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро суглараагшадай нэрьемэ альгаташалган доро хүндэтэ президиумдэ һунгагдана.

Артиллериин генерал-полковник Советскэ Союзай Герой М. И. Неделин советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй артиллери тухай элидхэл хэбэ.

Суглараагшадай нэрьемэ альгаташалган доро элидхэлшэ хадаа советскэ Эхэ ороной ба тэрэнэй алдарта зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүндэлэлдэ, большевигүүдэй партиин хүндэлэлдэ, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай туг баригша агуехэ вождь ба багша нүхэр И. В Сталинай хүндэлэлдэ юрөөл табиба.

Баярай заседанида хабаадагшад нүхэр И В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаһан байна.

СОВЕТСКЭ АРАДАЙ АГУУЕХЭ ХYБYYН

(М, И. Калининай түрэһөөр 75 жэлэй ойдо)

Большевистскэ партиин ба советскэ гүрэнэй элитэ ехэ байгуулагшадай ба хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Михаил Иванович Калининай түрэһөөр 75 жэлэй ой 1950 оной ноябрийн 20-до гүйсөө.

М. И. Калининай бүхы ажабайдал ба ажал-ябуулгань Ленин — Сталинай партиин хэрэгтэ, коммунизмын илан мандалгын хэрэгтэ хизааргүй үнэнөөр алба хэхэ ябадалда зорюулагдаһан байгаа. В. И. Ленинтэй, И. В. Сталинтай хамтадаа, тэдэнэй хүтэлбэри доро М. И. Калинин большевистскэ парти байгуулалсаа, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци бэлэдхэхэ ба бэелүүлхэ ябадалда эдэбхитэйгээр хабаадаа, дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэн байгуулалсаа. Революционно эршэмтэй ажал-ябуулгаараа, ажалшадай эрхэ сүлөө ба зол жаргалай түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлээрээ, советскэ гүрэнэй верховно органой хүтэлбэрилэгшын тушаал даабан шэв зоригто ажалаараа М И. Калинин манай орон дотор бүгэдэарадай инаглалые ба бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй хүндэлэлые туйлаһан байна.

Михаил Иванович Калинин революционер-большевигэй, гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагшын ехэ ба алдарта замаар ябаа.

Тверской үгытэй таряашанай хүбүүн байхадаа залуу наһанһаа хойшо хашалан ба ядарал үзэһэн байна. 14 наһатайдаа Михаил Иванович деревнине орхижо, Петербург ошоһон юм. Профессионал-революционерэй, хүдэлмэришэнэй шэрүүн ажабайдалынь тэндэ эхилээ. М. И. Калинин бага наһанһаа революционно хүдэлөөндэ хабаадаба. Тэрэ хадаа хүдэлмэришэн ангиие сүлөөлхын түлөө тэмсэлэй ленинскэ союзда хабаадаһан байгаа. Путиловска завод дээрэ, Московско ба Нарвска заставануудай предприятинууд дээрэ марксистска подпольно кружогуудые эмхидхэн, хүдэлмэришэдэй дунда ехэ нэрэ хүндэтэй болоһон байна.

1899 оной июльдэ М. И. Калинин революционно ажал-ябуулгынгаа түлөө арестовалагдаад, 10 һара түрмэдэ һууһанай һүүлээр, Петербургһаа Тифлис руу сүлэгдэһэн юм. Эндэ түмэр замай мастерскойдо токарь боложо ороһон ба нүхэр И. В. Сталинай хүтэлбэрилдэг нютагай социал-демократическа организацитай холбоо тогтоон, революционно эдэбхитэ хүдэлмэри ябуулжа эхилһэн байна. И. В. Сталинай 1900 ондо эмхидхэһэн түмэр замай хүдэлмэришэдэй забастовкодо хабаадаһанай ба Тифлисскэ революционно подпольедо эдэбхитэй ажал-ябуулга хэһэнэйнгээ түлөө М. И. Калинин Мехетскэ замогта һуулгагдаһан ба удаань тэрэнь Ревель город сүлэгдэһэн байгаа.

Хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй түлөө бата ба эрэлхэг тэмсэлшэ М. И. Калинин хаанта полициин шэрүүн шангаар мүрдэбэшье, революционно ажал-ябуулгаяа зогсоогоогүй. Ревельдэ дахин арестовалагдаад, гурбан жэлээр Олонецкэ губерни сүлэгдэһэн юм. Сүлэлгэһөө Петербург бусажа ерээд, М. И. Калинин партида элэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ үргэлжэлөө. Түрмэнүүдшье, сүлэлгэнүүдшье революционер-большевигэй булад хатуу зоригые хухалжа шадаагүй.

Февральска революциин болохолс, Михаил Иванович Петроградта байгаа. Ленинскэ идеянүүдэй түлөө эсэшэ сусашагүй пропагандист М. И. Калинин сүлэлгэһөө нүхэр И. В. Сталинай ерэхэ үе хүрэтэр, нүхэр В. М. Молотовтой хамта, большевистскэ партиин ЦК-гэй Ородой бюро, Петроградска комитедые ба «Правда» газетын редакциие хүтэлбэрилһэн, социалистическэ революцида олониитэ хүдэлмэришэд ба солдадуудые бэлэдхэһэн байна.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин һүүлээр, Михаил Иванович Калинин советскэ гүрэнэй элитэ ехэ хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн болоо. 1919 оной мартда В. И Ленинэй дурадхалаар М. И. Калинин Бүхэроссийска Центральна Гүйсэдхэхэ Комитедэй Түрүүлэгшээр һунгагдаһан юм.

«...Намай һунгаһан ябадалые би хүдэлмэришэ-олониитэтэй таряашадай нигта союзай тэмдэг мүн гэжэ харанаб, ушарынь, намаар дамжуулан Петроградай хүдэлмэришэд тверской таряашадтай нэгэдэнэ» гэжэ Михаил Иванович хэлэһэн юм.

1922 оной декабрьда Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай байгуулагдаһанай һүүлээр, М. И. Калинин СССР-эй ЦИК-эй Түрүүлэгшээр, саашадаа СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр һунгагдаа.

27 жэлэй турша дотор советскэ оронoй верховно органой толгойлогшын үндэр тушаалда байхадаа, М. И. Калинин СССР-эй арадуудай ахадүүгэй союзые батадхаха ба социалистическэ гүрэнөө бэхижүүлхын тула хододоо оролдоһон байна.

1919 оной мартда манай партиин VIII съезд дээрэ Михаил Иванович Калинин партиин Центральна Комитедэй гэшүүн болгогдон һунгагдаа һэн. 1926 онһоо хойшо М. И Калинин—ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн байгаа. Нүхэр Калинин Ленинэй илагдашагүй тугые хамгаалһан, коммунистическэ партиие нигтаар жагсааһан ба социализм байгуулгын үргэн замда советскэ арадые оруулһан большевистскэ партиин хүтэлбэрилхы составта байгаа.

И. В. Сталинай үнэн соратник М. И. Калинин манай орондо социализм байгуулгын бүхы шатанууд дээрэ нүхэр Сталинтай хамта ябажа, партиин ба советскэ арадай дайсадта эсэргүү эбсэшэгүй шанга тэмсэл хээ.

Нүхэр Сталинтай хамта ба тэрэнэй хүтэлбэри доро М. И. Калинин оронoо индустриализацилха ба хүдөө ажахые коллективизацилха ябадалда, социалистическэ общество байгуулха ябадалда шэглүүлэгдэһэн партиин генеральна хараа шугам бэелүүлээ.

М. И. Калинин коммунизмын түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ байгаа.

«Коммунизмын түлөө амжалтатайгаар тэмсэхэ гээшэ Сталиниие дагажа ябаха гэһэн удхатай юм» гэжэ Михаил Иванович Калинин хэлэдэг һэн. Социалистическэ байгуулалтын амжалтанууд, социализмын замаар советскэ арадай хэһэн шэнэ алхам бүринь М. И. Калининда ехэ омогорхолой ба агууехэ баярай мэдэрэл түрүүлдэг байгаа.

Табанжэлэй түсэб баталан абаһан XVI партконференциин хаагдахын урда М. И. Калинин иигэжэ хэлэһэн юм: «Урда сагта хүн түрэлтэнэй эгээн сэсэн ухаата хүнүүд социалистическэ ерээдүйн обществын түхэлые гансахан түүхын перспективэһээ тон юрэнхыгөөр, имагта ехэ ухаагаараа харадаг байгаа... Мүнөө манай конференци хадаа сэхэ, материальна харагдажа байгаа бодото социалистическэ байгуулалтын түсэбые баталаа». (М. И. Калинин, статьянууд ба үгэнүүд. ВКП(б)-гэй ЦК-гэй партийна хэблэл. 1936 он. Хуудаһан 329).

Хүдөө ажахые социалистическээр шэнэдхэн хубилгаха ба деревнидэхи пролетариадай диктатурын орган болохо Соведүүдые бэхижүүлхэ хэрэгтэ М. И. Калининай габьяануудынь илангаяа ехэ байна. Өөрынгөө олон тоото статьянууд, элидхэлнүүд ба үгэнүүд соо Михаил Иванович Калинин болбол таряашадай асуудал тушаа партиин ба советскэ гүрэнэй шиидхэбэринүүдэй шэнэдхэн хубилгагша гүн гүнзэгы удхашанарые таряашадай үргэн олониитэдэ ойлгосотой ба простой үгөөр ойлгуулдаг байгаа. Колхозуудта ушар ёһо мэдэһэн жаяг заршамые ба ажалай мүнөө үеын эмхидхэлые оруулха колхозно ниитын хүдэлөөнэй үүсхэлшэд ба хүтэлбэрилэгшэд байһан Соведүүдэй үүргые М. И. Калинин хододоо тэмдэглэдэг байгаа.

Марксизм-ленинизмын ехэ оюун бэлигтэ пропагандист М. И. Калинин партиин политикын шухала асуудалнуудаар ажалша олониитын үмэнэ хододоо үгэ хэлэдэг бэлэй. Коммунистическэ хүмүүжүүлгэ тухай тэрэнэй үгэнүүдынь хүнүүдэй ухаан мэдэлдэ капитализмын үлэгдэлнүүдые дабахын түлөө манай партиин амжалтатайгаар тэмсэхэ ябадалда угаа ехэ удхашанартай байна. М. И. Калинин болбол дүлэтэ советскэ патриотизмые, Ленин—Сталинай агууехэ хэрэгтэ хизааргүйгөөр үнэн сэхэ байха ябадалые арад олониитэдэ эсэшэ сусашагүйгөөр хүмүүжүүлдэг байгаа.

Михаил Иванович Эсэгэ оронoо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэшье ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Олон тоото статьянууд ба үгэнүүд соогоо тэрэ хадаа социалистическэ Эхэ оронoй нэрэ хүндэ ба бэеэ даанхай байдалай түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэхые, фашистска булимтарагшадые бута сохихо хэрэгтэ бүхы хүсэеэ зорюулхые советскэ арадые уряалһан юм.

1946 оной июниин 3-да советскэ арадта хүнлэ гээгдэл ушаруулагдаба. Михаил Иванович Калинин наһа бараа. Агууехэ ород арадай алдарта хүбүүнэй, гайхамшагта большевигэй, ленинско — сталинска түхэлэй гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагшын, патриодой дүлэтэ зүрхэнь сохилхоёо болёо.

Өөрынгөө наһанай хахадһаа үлүүе М. И Калинин Ленин — Сталинай партиин хэрэгтэ зорюулаа. Михаил Иванович Калинин тухай, арадай хэрэгэй түлөө тэрэнэй эсэшэ сусашагүй тэмсэл тухай дурасхаал халаа коммунизмын бадарач мандалгын түлөө ажалай шэнэ габьяануудта советскэ хүнүүдые зоригжуулха байна.

В. Петросян, М. И. Калининай музейн директор.

Профсоюзна хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн

Һаяхан ВКП(б)-гэй Яруунын айком профсоюзна организацинуудай тоосоото-һунгалтын суглаануудта бэлэдхэлтэй дашарамдуулан профсоюзна комитедүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй аймагай зүблөө үнгэргөө.

Зүблөөн дээрэ түс асуудалаар ВКП(б)-гэй айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша нүхэр Баяндуев үгэ хэлэһэн байна. Социалистическэ мүрысөөе хүдэлмэришэдэй аймагай профсоюзна организацинуудай хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилдэг ба хүдэлмэришэдэй дунда ниитэ-эмхидхэлэй хүдэлмэриие һулаар ябуулдаг тухай зүблөөн дээрэ тэмдэглэгдээ.

Зүблөөн болбол профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэ бии байһан дутагдалнуудые ойрын сагта усадхахын зорилгоор тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалаад, организацинуудай тоосоото суглаануудые үнгэргэхэ график баталба.

НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДТЭ ҺУНГАХА ҺУНГАЛТАНУУДТА БЭЛЭДХЭЛ

Амжалтаяа арбидхана

Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ загаһанай ажалтай колхозой гэшүүд Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөн дундуур гурбадахи кварталайнгаа түсэбые 142 процент дүүргэһэнэйнгээ түлөө загаһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байгаа. Энээгээр урмашаһан эдэ загаһашад туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарнагүй.

Тэдэнэр мүнөө мүрысөөгөө үргэлжэлүүлһээр. Мүрысөөндэ түрүүлһэн нүхэр А. Б. Байновагай бригада 250 центнер, тиихэдэ нүхэр Т. С. Пинтаевай бригада 200 центнер загаһа 10 һарынгаа даалгабариһаа гадуур бариба.

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр хүрэтэр жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ зорилго эдэнэр урдаа табинхай. Энэ зорилгые саг болзор соонь дүүргэхын тулада колхозой партийна эхин организаци загаһашадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри шангадхана.

А. Бусурманов.

Мүрысөө улам шангадхана

Улан-Удын пивын заводой хүдэлмэришэд нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо, тус үдэрые ажалай амжалтануудаар уттахын тулада дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа һэн.

Тиин, заводойнгоо партийна ба профсоюзна организацинуудай хүтэлбэри доро тэдэнэр стахановскаар ажаллажа, хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Үйлэдбэрилэн гаргадаг продукцинингаа шанарые нилээд һайжаруулба. Энэ жэлэй үнгэрһэн 9 һарын турша соо түсэбһөө гадуур 526 мянган түхэригэй олзо доход гүрэндөө оруулһан байна.

Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябадаг нүхэд Поздеев ба Сергиенко гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд шэн зоригтойгоор хүдэлмэрилэн, энэ оной 9 һарын даалгабаринуудые 200 процент дүүргээ.

Мүнөө тус заводойхид һунгалтануудай үдэртэ бэлэг болгон, 450 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаха зорилго урдаа табяад, мүрысөөнэй долгиие улам шангадхажа байна.

К. Григорьев.

Залуу һунгагшадай вечер

Хэжэнгын аймагай центрын культурын байшанда эндэхи залуу һунгагшадай вечер болобо. Вечер дээрэ советскэ залуушуулай жаргалта байдал тухай, тэдэнэй һунгаха ба һунгагдаха эрхэ тухай элидхэл нүхэр Хадаханэ хэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр залуу һунгагшад жаргалтай байдал тухайгаа тон ехэ омогорхол баяртайгаар хэлэбэд.

Ж. Галданов.

Нүхэр Булганинай элидхэл шудална

Мухаршэбэрэй аймагай партийна эхин организацинууд Октябрьска революциин 33-дахи жэлэй ойдо нүхэр Булганинай хэлэһэн элидхэлые ажалшадта ойлгуулжа байна.

Хүдөөгэй лекторскэ группынхид холын фермэнүүдэй малшадтай энэ элидхэлээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ эхилбэ. Мүн аймагай центрын агитаторнууд нүхэр Булганинай түүхэтэ элидхэлтэй һайнаар танилсаад, айлнуудаар ябажа тэрэниие һунгагшадта ойлгуулна.

Дайнай хойто тээхи табанжэл соо Эхэ оронoймнай арадай ажахын бүхы һалбаринуудай хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байһан тухай ажалшадай ажабайдалай жэл ерэхэ тудам улам һайжаржа байһан тухай хүнүүд омогорхолтойгоор хөөрэлдэнэ.

Хонхолойн МТС-эй директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Ганус механизаторнууд-заһабарилагшадай дунда нүхэр Булганинай элидхэлээр дэлгэрэнгы хөөрэлдөө үнгэргөө. Заһабарилагшад нүхэр Булганинай элидхэлтэй танилсаад байхадаа, хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдэй заһабарилгын темпые улам шангадхаха гэжэ шиидэв. Тиин тэдэнэр 4-дэхи кварталайнгаа түсэбые һунгалтануудай үдэр хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, Гашейн ба Суулгын МТС-үүдэй коллективүүдые социалистическэ мүрысөөндэ уриба.

П. Степанов.

№ 55 агитпунктда

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлээр Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой соцгородой ажалшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна.

Заводой хүдэлмэришэдэй дундаһаа томилогдоһон 700 гаран агитаторнууд һунгагшадай гэрнүүдтэнь ябажа, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Һунгуулиин участогуудаар эмхидхэгдэһэн 10 агитпунктнуудта үдэшэ орой болотор хүн зон таһаргагүй. Эндэ олон һунгагшад һунгуулиин Дүримтэй танилсана, ойлгогдоогүй асуудалнуудаа агитаторнуудһаа асуужа абана.

Соцгородой № 55 агитпунктын хүдэлмэри эрхимээр табигданхай. Агитпунктнь һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Ханаарнь уряа лозунгнууд, вождьнорой портредүүд ба плакадууд бии. Газетнэ витринэдэ үдэр бүхэндэ шэнэ номерой газетэ нааагдана. Эндэ хододоо агитаторнуудтай семинар үнгэргэгдэдэг байна. Октябрьска революциин 33-хи жэлэй ой тухай нүхэр Булганинай хэлэһэн элидхэлээр агитаторнуудтай семинар һаяхан үнгэргэгдөөд, һүүлээрнь агитаторнууд тус темээр һунгагшадтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байха юм. Тиихэдэ энэ агитпунктда ВКП(б)-гэй Железнодорожно райкомой пропагандист нүхэр Бобылевагай уншаһан «СССР-эй гражданинай эрхэ ба уялга» гэһэн темэтэй лекциие олон хүдэлмэришэд тон һонирхолтойгоор шагнаһан байна. Һүүлээрнь заводой пионернүүдэй байшангай урап һайханай самодеятельностиин коллективэй хүсөөр концерт харуулагдаа.

Агитпунктые даагша нүхэр Парадков гэгшэ иигэжэ хөөрэнэ:

—Манай агитпунктда 85 агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Агитационно хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхын тула тэдэнэр барандаа бүхы оролдолгоёо гаргана. Агитаторнууд нүхэд Богданов, Брюханов, Крахмальников болон бусад илангаяа элэбхитэйгээр ажаллана. Тэдэнэй дааһан участогуудай һунгагшад агитпунктда хэгдэдэг лекци ба элидхэлнүүдһээ гээгдэдэггүй, хөөрэлдөөнүүд дээрэ ойлгогдоогүй юумэеэ агитаторһаа асуужа абадаг болонхой. Эдэ хадаа агитаторнуудай хүдэлмэриин аша үрэ мүн болоно.

Б. Иванов.

Горхон станцида

Түмэрзамай Горхон станциин хүдэлмэришэд нютагэй Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрые ажалай амжалтаар угтахын түлөө стахановскаар ажаллажа байна. Станцида хүрэжэ ерэһэн поезднуудые графигай ёһоор ябуулхын тула хүн бүхэн оролдоно.

Энээнтэй хамта һунгагшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдана. Станциин түрүү стахановецуудай нэгэн коммунист нүхэр Домбровский агитпунктые даагшаар хүдэлмэрилнэ. Тус агитпунктда һунгалтануудта бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хойшо элдэб темээр 35 элидхэлнүүд уншагдаа.

Агитатор бүхэндэ 10—10 айлнууд даалгагданхай. Агитаторнууд Кисляков, Соколов, Медведев ба бусад даалгагдаһан айлнуудтаа хододоо ябажа, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг ба газетын һонинуудые уншажа үгэдэг юм.

Һаяхан агитпунктда Горхоной долоонжэлэй һургуулиин багша нүхэр Звездина уласхоорондын байдал тухай лекци уншаа. Тэдэниие 150 гаран хүнүүд шагнаһан байна. Һунгагшад саашадаа ниимэ лекцинүүдые хододоо шагнажа байхые хүсэһэн байна.

Г. Леушин.

Коллективнэ договорнуудай дүүргэлтые шалгаха

ВЦСПС-эй XVI пленум хадаа һара соо нэгэ дахин коллективнэ договорнуудай дүүргэлтые шалгажа, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудыень саг соонь усадхаха гэжэ фабрично-заводской ба нютагай комитедүүдые уялгалһан байгаа.

Манай республикын нютагай ба эдеэ хоолой промышленностиин министерствонүүдэй предприятинуудаар 1950 ондо 23 коллективнэ договорнууд баталагдаа һэн. Предприятиин администрациин ба профсоюзна организациин хоорондо баталагдаһан договор хадаа үйлэдбэриин программые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда зорюулагдаһан байна. Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ тус договорнууд туйлай ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Нютагай промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай областной комитет хадга хэдэн предприятинуудта коллективнэ договорой ямараар дүүргэгдэжэ байһаниие шалгажа үзөө. Үнгэргэгдэһэн шалгалта хадаа коллективнэ договор соо абтаһан уялгануудай дүүргэлтэдэ саг үргэлжэ анхаралаа хандуулжа байһан администрацитай ба месткомтой предприятида үйлэдбэриин түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байһаниие харуулаа. Жэшээнь, Улан-Удын Железнодорожно районой промкомбинат, мебельнэ фабрика, Сухын арһанай завод үнгэрһэн 10 һарынгаа программануудые үлүүлэн дүүргээ. Эдэ предприятинуудта продукциин өөрынь үнэ 6 процент хүрэтэр химдаруулагдаһан ба продукциин ассортиментнэ түсэбэй дүүргэлтэ нилээд хангалтатай байха юм.

Улан-Удын горпромкомбинадай (директорынь нүхэр Хацанов, месткомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Квактун) коллективнэ договоройнгоо дүүргэлтые наринаар шалгана. Комбинадай местком һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөө бодотоор хүтэлбэрилнэ. Тэндэ хүдэлмэришэдэй дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Энээнэй ашаар фабрикын хүдэлмэришэд Лидия Корабельниковагай үүсхэл дэмжэн, 130 гаар сабхиин материал ба бусад зүйлнүүдые арбилаа.

Тэрэшэлэн мебельнэ фабрикын профсоюзна комитет бригадануудай абаһан уялгануудай дүүргэлтые наринаар шалгана. Тус комитет болбол хүдэлмэришэлэй дунда политическэ ба техническэ темээр лекци, элидхэл үнгэргэнэ, кино ба театрнуудта коллективээрээ ошолгые эмхидхэнэ.

Гэбэшье, республикымнай нютагай ба эдеэ хоолой промышленностиин зарим предприятинууд коллективнэ договоройнгоо дүүргэлтые гүйсэд хангажа шаданагүй.

Үнэгэтэйн плодоовощно завод һара бүриингөө үйлэдбэриин даалгабариие дүүргэдэг байбашье, ехэнүүд дутагдалтай. Энэ жэлдэ колдоговорой дүүргэлтэ нэгэшье дахин шалгагдаагүй. Профсоюзна суглаан тон үсөөн үнгэргэгдэнэ. Хүдэлмэришэдэй дунда ажалай жаяг заршам һула, социалистическэ мүрысөөн хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Нормоёо дүүргэдэггүйшүүлэй тоо олон.

Тус заводой администраци коллективнэ договор соо хараалагдаһанай ёһоор, хүдэлмэришэдэй гэр байрануудта заһабари хүсэд хээгүй. Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Мүнөө һунгалтануудта бэлэдхэлэй үе. Теэд, хүдэлмэришэдэй дунда элидхэл ба хөөрэлдөөнүүд тон үсөөн хэгдэнэ. Хүдэлмэришэдэй элүүрые хамгаалгада ба ажалай аюулгүйе сахилгада һомологдоһон мүнгэн зөөри ондоо хэрэгсэлдэ гаргашалагдана.

Дээрэ хэлэгдэһэн баримтанууд хадаа тус заводой директор нүхэр Синявин, завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Парамошкин гэгшэдэй договороо бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө ямаршье үүсхэл оролдолго гаргаагүй байһаниие гэршэлнэ.

Тэрэшэлэн һэеы дарадаг фабрикада коллективнэ договор мүн лэ хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Үйлэдбэриин түсэбүүдэй дүүргэлтэ һара бүридэ таһалдуулагдадаг байха юм. Байгша оной түрүүшын хахад соо валенкануудые дараха түсэб минил 74,1 процент дүүргэгдээ һэн. Теэд, хоёрдохи хахад соо хубилалта үшөө хэгдэнэгүй.

Жэлэй эсэс хүрэтэр богонихон саг үлэбэ. Предприятинуудай месткомууд 1950 оной коллективнэ договорнууд соо абтаһан уялгануудай заатагүй дүүргэгдэхэ ябадал хангаха уялгатай. Тиихын тула предприяти бүхэнэй администраци ба профсоюзна организаци шалгалта эмхилхэжэ, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха хэмжээ-ябуулга хараалха ёһотой. Тиин, абаһан уялгануудайнгаа пункт бүхэнэй дүүргэлтые хангаха ёһотой.

А. Беляев, нютагай промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ.

Малай үбэлэй адуулгые зүбөөр эмхидхэе

* * *

Үхэрнүүдые үбэлдөө бэлшээхэ тухай

Үхэрэй үбэлэй адуулгые амжалтатайгаар үнгэргэхын тула тэрэниие зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй. Түбхын түрүүндэ үбэлэй бэлшээриин газарта, хагсуу хүйтэнэй үедэ үхэртэ эдюулхэ үбһэ тэжээлэй запас байгуулха, малай хашаа хоройнуудые ба малые һалхи шуурганһаа хамгаалха нэмирэнүүдые түхеэрхэ ба бусад хэмжээнүүдые бэелүүлхэ шухала.

Үхэрэй үбэлэй адуулгые зүбөөр, бүхы талаһаань бодомжолон эмхидхэһэн колхоздо үбэлэй адуулган амжалтатайгаар үнгэргэгдэдэг гэжэ урда жэлнүүдэй дүй дүршэл харуулна.

Жэшээнь, Хоринн аймагай Үдын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз жэл бүри үхэрнүүдээ үбэлдөө адуулдаг байна. 1949—1950 оной үбэлжэлгэдэ 2 мянга үлүүтэй үхэрнүүд ба хони ямаад үбэлэй адуулганда ябаһан байна. Адуулганай һайнаар, шадабаритайгаар эмхидхэгдэһэнэй ашаар малнуудынь дунда шадалтайгаар зунай бэлшээридэ гаргагдаа һэн. Энэ аймагай Ашангын сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз мүн лэ малаа жэл бүри үбэлэй адуулганда гаргажа, тэрэниие хододоо амжалтатайгаар үнгэргэдэг байна. Малай үбэлэй адуулгые һайнаар эмхидхэһэн жэшээнүүд аймаг бүхэндэ шахуу бии. Эртээнһээ зохёогдоһон түсэбэй ёһоор, эмхитэйгээр ябуулдаг байһанай ашаар түрүү колхозууд малай үбэлэй адуулгые амжалта түгэсөөр үнгэргэдэг байна. Тэрэ түсэбүүд соонь үбэлэй адуулганда гаргагдаһан малые үбһэнэй запасаар, байрануудаар, үһалуурнуудаар болон бусад шухала зүйлнүүдээр хаһа сагаар соонь хангаха тухай хараалагдаһан байдаг.

Гэбэшье, үхэрэй үбэлэй адуулгые зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ республикын олонхи колхозууд анхаралаа үшөөл багаар хандуулна. Олохон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, малажалай мэргэжэлтэд үбэлэй адуулганда гаргагдаһан малда харууһалгын һайн услови байгуулха тушаа оролдоногүй, үһалууринуудые түхеэрнэгүй, малые нэмэлтэ тэжээлээр ба һалхи шуурганай үедэ нэмирээр хангана гүй. Тэрээнһээ байтагай зарим колхозууд племенной малнуудые, түрэхэ үнеэдые, үнгэрхэдөө залуу түлнүүдые үбэлэй адуулганда гаргана.

Үбэлэй адуулганда гаргагдаһан малнуудай турахагүйн, үхэхэгүйн тулада хэдэн профилактическа хэмжээнүүдые бэелүүлхэ, эмхидхэлэй-түсэблэлгын хэмжээ-ябуулганuудые тон наринаар бодомжолхо хэрэгтэй.

Үбэлэй адуулга үнгэргэхэ түсэб соо хараалагдаһан бүхы бэлшээринүүдэй, тэрээн дээрэхи хаганай хэмжээ ба шанарай тоо бүридхэл нэрин нигтаар хэгдэхэ, сагай уларилай онсо илгаанууд, үһалууряар, нэмирэ болон далдаар хангалга бүрин хараада абалсагдаха байна.

Үбэлэй адуулганай үедэ эбэртэ бодо малда анхаралаа илангаяа ехээр хандуулха шухала. Бусад түрэлэй малнуудта орходоо үхэрнүүдтэ сагай уларилай муу байдал ехээр нүлөөлдэг ба адуулганай условиин багаханааршье муудабал, үхэрнүүд турадаг байна. Энэ хадаа үхэрэй үбэлэй адуулгые эмхидхэлгэдэ бэрхэшээлнүүдые тохёолдуулдаг, малша—пастугуудай хүдэлмэриие хүндэдхэдэг байха юм.

Эбэртэ бодо малай үбэлэй адуулгые зүбөөр эмхидхэлгын нэгэн шухала услови хадаа үбэлэй бэлшээриие зүбөөр шэлэн олохо ябадал болоно.

Хагдан гээшэ үбэлэй бэлшээри дээрэхи гол тэжээл мүн. Тэрэнэй тэжээлэй шанар жэл бүри адли байдаггүй, сагай уларилһаа дулдыдажа, ондо ондоо шанартай байдаг. Эртэ сабшагдаһан газарай хагдан үбэлэй эхеэр эбэртэ бодо малда эгээл һайн тэжээл болоно. Тэрэшэлэн үбэлэй үедэ мал адуулха зорилготойгоор зунай эхинһээ бэлэдхэгдэһэн участогууд мүн лэ һайн бэлшээри гэжэ тоологдоно.

Тэрээнһээ гадна, саһанай нимгэн зузаан, бэлшээриин холо ойро ба үһалууряар хангагданхай байдал бүрин хараада абагдаха зэргэтэй.

Тиихэдэ бэлшээриие һэлгүүлэн хэрэглэхэ түсэб зохёохо тон шухала. Хожомоо саһанай ехээр ороходо хэрэглэгдэхэеэ болидог холын участогуудые эгээн түрүүн хэрэглэхэ ёһотой. Нэмирэ газарай бэлшээринүүд шанга хүйтэнэй ба һалхинай үедэ хэрэглэгдэхын тулада орхигдохо байна.

Залуу үхэрнүүдтэ үбэлэй адуулганай муугаар нүлөөлдэг байһаниие гүүртэнүүдые бүридхэхэ зуураа хараада абаха шухала. Үбэлэй адуулганда гол түлэб мяханай хэрэгсэлэй үхэрнүүдые табиха хэрэгтэй. Хоёрдохи ээлжээндэ колхозой үйлэдбэриин ниитын группаһаа томошог болоһон залуу үхэрнүүдые табиха ёһотой юм. Һаамхай ба түрэхэ үнеэдые, племенной үхэрнүүдые, буруунуудые ороондо ороһон хашарагуудые үбэлэй адуулганда гаргажа болохогүй.

Тиимэһээ үбэлэй адуулганда гаргагдаха гүүртэнүүдтэ залуу бухануудые ба сарнууд, мяханда хэрэглэгдэхэ гологдоһон үнеэд, һубай хашарагууд оруулагдаха болоно.

Малай наһанай хэмжээе хараада абажа гүүртэнүүдые бүридхэхэ тушаа зоотехническэ ба ветеринарна заабариие наринаар сахиха хэрэгтэй.

Гүүртэнүүдэй хэмжээн нютагай бэлшээриин условинуудһаа дулдыдажа, элдэб байдаг юм. Шадаал һаа баганууд гүүртэнүүдые бүридхэбэл, манай республикын условидо малай үбэлэй адуулган амжалтатайгаар үнгэргэгдэдэг гэжэ дүй дүршэл харуулна. Гүүртэнүүдые 60—80 толгой үхэрнүүдһээ бүридхэхэдэ һайн. Үбэлэй адуулганда имагтал шадал һайнтай ба элүүр энхэ малнууд гаргагдаха ёһотой. Туранхай малнуудые үбэлэй адуулганда гаргажа ябашье болохогүй.

Олон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол мал хадаа үбэлэй үедэ хагда эдеэд лэ ябаха гэжэ тоолоод, тэжээлэй страховой запасуудые байгуулхын түлөө оролдодоггүй. Гэхэтэй хамта, һалхитай хүйтэн гансашье үдэрэй болоходо мал туража эхилдэг гэжэ үнгэрэгшэ жэлнүүдэй дүй дүршэл харуулна.

Адуу малые, илангаяа үхэрнүүдые үбэлэй адуулганда гаргахадаа шанга хүйтэнэй үедэ эдюулхэ тэжээлэй запастай байха ёһотой. Бүдүүн тэжээлэй страховой запасай нормо нэгэ толгой үхэр бүхэндэ 6 центнер (эгээл багаарнь абахада) хэмжээтэйгээр байгуулагдадаг юм. Аргатай байгаа һаа, энэ нормые дээшэлүүлхэдэ болоно.

Үбэлэй адуулганда ябаһан малда эдюулэгдэхэ тэжээл ноябрь соо малай үбэлжэлгын газарнуудта абаашагдаха ёһотой. Үглөөгүүр, малай адуулганда гаргагдахаһаа урид толгой бүхэндэ 5—6 килограмм хэмжээтэйгээр нэмэлтэ тэжээл үгэхэдэ һайн. Тиихэдээ эгээн һайн шанартай тэжээлые үбэлжэлгын эсэстэ, бэлшээри дээрэ хагданай хомор болоходонь малда эдюулхын тула хадагалха шухала.

Малые шуурган һалхинһаа хамгаалха һарабша, нэмирэнүүдые түхеэрхэ тон шухала. Шанга һалхин, шуурган гээшэ хуудам талада бэлшэжэ ябаһан малда тон муугаар нүлөөлдэг байна. Тиимэһээ колхозууд бэлшээринүүд дээрэ малай простой байрануудые, хорой ба далнуудые эртээнһээ түхеэрхэ ёһотой. Иимэ байранууд малые үбэлдөө һайн шадалтайгаар харууһалха арга боломжо олгохо байна.

Эбэртэ бодо малые уһаар таһалдуулжа болохогүй. Тэдэниие үһалууритай бэлшээри дээрэ адуулха ба сүүдхэдээ хоёрһоо үсөөнбэшэ уһалха ёһотой.

Саһа ехэтэй бэлшээри дээрэ үхэр адуулгые колхозуудай правленинүүд тон наринаар бодомжолон эмхидхэхэ зэргэтэй. Үхэрнүүд хадаа саһан дороһоо хагда малтажа эдихэдээ тулюур ба түргэнөөр хүлөө гэмтээжэ болодог байна. Тиимэһээ колхозууд гүүртэ бүхэниие саһа хахалдаг хоёрһоо үсөөнбэшэ шаргаар хангаха, саһа хахалхын тула моридые үгэхэ ёһотой.

Ямаршье хэрэгтэ имагтал хүнүүдһээ, хүдэлмэринүүдтэ тэдэниие зүбөөр хубаарилан табиһанһаа амжалта туйлагдадаг. Үбэлэй адуулганиие эмхидхэхэ зуураа, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай мэргэжэлтэд хадаа малшадай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ анхаралаа илангаяа ехээр хандуулха ёһотой. Малша пастугуудай үбэлдөө мал адуулха дүршэл, мэргэжэл ба шадабариһаа малай тамир шадал нилээд дулдыдадаг. Тиимэһээ үбэлдөө мал адуулха кадрнуудые шэлэн ололгодо харюусалгатайгаар хандаха хэрэгтэй. Энэ харюусалгатай хүдэлмэриие малажалай талаар дүршэлгүй, элдэб хүнүүдтэ даалгажа болохогүй. Үбэлдөө малай адуулган дээрэ хүдэлмэрилдэг колхозннгууд та материально-ажабайдалай һайн услови байгуулха, тэдэниие дулаан байраар, гутал хубсаһаар хангаха ёһотой.

Үбэлэй үедэ мал адуулга хадаа манай республикын условидо адуу мал үсхэбэрилгын эгээн харюусалгатай үе мүн. Тэрэниие үнгэргэлгэдэ зооветмэргэжэлтэдэй заабариие шууд дүүргэн, анхарал ехэтэйгээр хандаха хэрэгтэй.

И. Хамаганов, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын главна зоотехник.

* *

Эдэнэр иигэжэ ажаллана

Закаменай аймагай Утаата-Далхайн сельсоведэй Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой малшад аймагайнгаа бүхы колхознигуудтай хамта малай үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхэ тухай уялга абаһан байна. Тиин тэдэнэр социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, адуу мал үсхэбэрилгэ дээрээ эрид хубилалта хэжэ эхилээ һэн. Малшад Октябрьска һайндэр—ноябриин 7 болотор малажал хүгжөөхэ жэлэйнгээ түсэбые эбэртэ бодо малаар—100,1 процент, адуугаар—102, хони ба ямаагаар—87, шубуугаар—96 процент гүйсэдхэжэ, бага бэшэ амжалта туйлаба.

Тус колхозой һүнэй-товарна фермын ахалагша һаалишан Санжат Цыденжапова һү һаалтгаар колхоз дотороо түрүү һуури эзэлээ. Мүн өөрынгөө дааһан үнеэдһээ абтаһан түлнүүдые бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн байна. Тэрэшэлэн һаалишан Санжай-Ханда Буяаева өөрынгөө дааһан 10 үнеэнһээ 10 тугал абаад, тобир тарганаар түлжүүлээ. Тиихэдэ малшастух Ханда Мархаева 1950 оной январиин 1-дэ 101 толгой мал тушаажа абаад, тэдэнээ нэгэшье хоролтогүйгөөр адуулжа байна. Адуушан Бадма Цыденович Цыденов үхэршэдһөө гээгдэнэгүй. Энэ нүхэр 31 толгой гүүдһээ 30 унага абажа, тобир тарганаар түлжүүлбэ. Гадна, байгша оной орооной кампаниин түсэб 100 процент дүүргэгдэнхэй.

Иигэжэ, тус колхозой малшад абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө, мал үсхэбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэхын ба малайнгаа үбэлжэлгые жэшээтээр үнгэргэхын түлөө эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Малаа дулаан байраар хангаба

Колхозно ниитынгээ малажалые хүгжөөхын түлөө Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд ехэхэн оролдолго гарган, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байнад. Тус артелиин гэшүүд Закаменайхидай уряалтай танилсаад, тэрэниие халуунаар дэмжэһэн байна.

Тус колхоз малдаа дулаан үбэлжэлгэ хангахын түлөө зоотехническэ барилганудта 12 хүнүүдһээ бүридэһэн барилгын бригадые үшөө жэлэй эхиндэ табиһан байгаа. Үнгэрэгшэ зундаа энэ бригада 1600 толгой хониной багтаха типовой 2 байра, шубуунай нэгэ байра болон бусад олон барилганиудые, мүн байрын 2 гэр бүтээһэн байха юм. Иигэжэ, тус колхоз малай байрануудые барилгаар Мухаршэбэрэй аймаг дотор түрүү һууринуудай нэгые эзэлээ. Энэнь һунгалтануудай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан эрхим бэлэг болоно.

Ч. Дашинимаев.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ

Адуу мал үсхэбэрилхэ гурэнэй түсэбые болзорһоонь урид ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар Хоринн аймагай Үдын сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь Н. Баданов, парторганизациинь секретарь Н. Дондоков) гэшүүд адуу мал үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые адуу моридоор—104 процент, үхэрөөр—102, хони ба ямаагаар—121,5 гахайгаар—103,1, шубуугаар—101 процент дүүргэбэ. Тус колхоз үбэлжэлгын үедэ малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэнхэй. Гүрэндэ мяха тушааха жэлэйнгээ түсэбые 106, һү—101 процент дүүргэв.

Мүн энэ сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз адуу мал үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргэһэн байна.

А. Очиров.

Малай үбэлжэлгэ хангалтагүй

Хэжэнгын аймагай «Комсомол» колхоздо малай үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна. Энэ колхозой гүүртэнүүд ба отаранууд мүнөө хүрэтэрөө малшадаар бүридүүлэгдээгүй юм. Колхозой правленеэр томилогдоһон колхознигуудынь малай гүүртэнүүд ба отаранууд дээрэ хүдэлмэрилжэ үшөө эхилээдүй. Энэ шалтагаанһаа 1948 ондо түрэһэн залуу малнууд гүүртэлэгдээгүй байна. Тугалай байрануудые зэһабарилга ба барилга мүнөө хүрэтэр унжагайруулагдаа.

Малай гүүртэнүүдтэ үбһэ тэжээл ямаршье нормогүйгөөр гаргашалагдана. Колхозой правлени болбол октябрь ба ноябриин хахад соо хэды шэнээн тэжээлэй гаргашалагдаһые мэдэнэгүй.

Малшадай байха гэрнүүд уйтан, муухай ба сагаадагдаагүй байха юм.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда культурно-ниитын хүдэлмэри тон муугаар табигданхай. Агитаторнууд гүүртэнүүдтэ үсөөн ошодог, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануд тухай ба бусад асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд болон газетэ уншалга хэдэггүй. Харуулан ойлгуулха агитаци оройдоошье үгы. Энэ хадаа колхозой партийна организациин муугаар хүдэлмэрилжэ байһые гэршэлнэ.

Дээрэ дурсагдаһан эдэ бүхы шалтагаануудһаа малшадай оролдосото ажал үзэгдэнэгүй. Малай үбэлжэлтые жэшээтээр үнгэргэжэ, адуу малаа бүрин бүтэнөөр ондо оруулхын тула тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд эрид хэмжээ абаха, малшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри һайжаруулха, тэдэнэй эрилтэнүүдые бүрин хангаха, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

Д. Дарижапов.

Украинска ССР Сталинай нэрэмжэтэ Ново-Краматорскэ машина бүтээлгын заводой коллектив үйлэдбэриин шэнэ амжалта туйлаа. 15 кубометрын экскаватор эндэ хэгдэв. Газар малтаха хүдэлмэри дээрэ энэ экскаватор 7 мянган хүниие һэлгэхэ байна. Зураг дээрэ: экскаватор харагдана

(ТАСС-эй фотохронико).

Худалдаа наймаанай журам эбдэнэ

Закаменай аймагай колхозуудай центрнүүдтэ сельпогой магазинууд нээгдэнхэй. Тиибэшье, тэдэнэй хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Жэшээнь, Утаата-Далхайн сомоной «Улаан-Далхай» ба Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудай дэргэдэхи Санагын сельпогой магазинуудта эд бараан тогтоогдоһон ассортиментын ёһоор байдаггүй, ехэнхи товарынь сельмагтаа худалдагдана.

Гадна, тус сельпогой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Б. Жалсанов колхозно центрнүүдһээ холо, малай гүүртэнүүдтэ ажалладаг колхознигуудые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар хангаха тушаа хэмжээ абанагүй. Нүүдэл худалдаан үниинэй эмхидхэгдэнэгүй. Мүнөө һунгуулида бэлэдхэл боложо байна. Теэд, эндэ нов дэбтэр худалдалга эмхидхэгдээдүй.

Аймпотребсоюз дары хэмжээ абаха ёһотой.

Б. Ванчиков.

Кино харуулнагүй

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной центртэ 300 шахуу хүн зон ажаһуудаг. Эндэхи ажалшадта һүүлэй үедэ кино харуулагдахаа болишоо.

Аймагай кинофикациин таһагые даагша нүхэр Жираков энэ нютагта кино харуулга эмхидхэхэ тушаа һаналаа табинагүй. Ажалшад кино харахаяа ехэтэ хүсэнэ, теэд тэдэнэй эрилтые хэн хангаха юм?

А. Васильев.

Болбосон түхэлтэй болоно

Хоринн аймагай «III Интернационал» колхозой холын гүүртын малшад радиоприёмнигтой болоо. Энэ колхозой барилгын бригада һаяхан конторын шэнэ байшангай барилга дүүргэбэ.

Уранһайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалгада бэлэдхэл

Уранһайханай самодеятельность хадаа ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ шухала зэбсэгүүдэй нэгэн мүн. Уранһайханай самодеятельностиие бүри ехээр хүгжөөхэ зорилготойгоор ВЦСПС ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитет хүдэлмэришэд ба албахаагшадай уранһайханай самодеятельностиин харалгые үнгэргэжэ байна. Самодеятельностиин репертуарые улам һайжаруулха, уранһайханай-идейнэ хэмжээень дээшэлүүлхэ ба тэрээндэ хүн зониие олоор хабаадуулха гэһэн зорилгонууд тус харалгын урда табигдана.

Манай республикын олон тоото профсоюзна организацинууд ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд Бүхэсоюзна харалгада бэлэдхэлгын үедэ ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна. Предприятинууд, эмхи зургаанууд ба һуралсалай заведенинүүдтэ харалгын комиссинууд эмхидхэгдээ. Олонхи профсоюзна организацинуудай суглаанууд, нютагай комитедүүдэй заседанинууд дээрэ ба уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдтэ «Уранһайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалгын» дүримые зүбшэн хэлсэлгэ боложо, тусхай тогтоолнууд абтаа. Тиигэжэ самодеятельностиин коллективүүдэй ба кружогуудай урда эли тодо зорилгонууд табигдаһан байгаа.

Профсоюзна организацинууд клубуудайнгаа, улаан булангуудайнгаа хүдэлмэриие улам һайжаруулгада, самодеятельнэ искусствые хүгжөөлгэдэ анхаралаа ехээр табидаг болоо. Мүн клубуудай правленинүүд ба улаан булангуудай Соведүүд уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдые хүтэлбэрилгэеэ нилээд һайжаруулаа.

Уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдэй ба тус тустаа гүйсэдхэгшэдэй репертуарайнь идейно-уранһайханай шанар улам бүри дээшэлүүлэгдэнэ. Городской коллективүүдэй уранһайханай хүтэлбэрилэгшэдэй инструктивна зүблөөн үнгэргэгдэжэ, шухала асуудалнууд дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Арадай творчествын республиканска байшан методическа хэрэгсэлнүүд болгон «Драматическа кружогой хүдэлмэри», «Хоровой кружогой хүдэлмэри», «Агитуранһайханай бригада» гэһэн ба методическа бусад заабаринуудые зохёожо, самодеятельностиин коллективүүдтэ эльгээгээ. Мүн городуудтахи ба хүдөөгэй коллективүүдтэ репертуарна библиотечкэнүүд эльгээгдэһэн байна.

Клубуудай директорнүүдэй болон уранһайханай самодеятельностиин кружогуудые хүтэлбэрилэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зорилготойгоор Улан-Удэ городой культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай таһаг арадай творчествын республиканска Байшантай хамта 3 үдэрэй семинар үнгэргэһэн байгаа. Семинарта хабаадагшад «Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ искусствын үүргэ», «Самодеятельнэ искусствын эмхидхэл ба методико», «һургалга-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри» гэһэн ба бусад темэнүүдээр лекцинүүдые шагнаһан байна. Эдэ лекцинүүдые уншалгада драматическа, хүгжэмэй, хореографическа искусствонуудай мэргэжэлтэд хабаадуулагдаа.

Дурсагдаһан харалгада бэлэдхэлгын ба тэрэнэй боложо байха үедэ һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие олон коллективүүд нилээд һайжаруулаа. Кружогуудта хабаадагшадта үе үе болоод лэ уранһайханай самодеятельностьдэ хабаатай ба советскэ искусствын бусад асуудалнуудаар лекцинүүд уншагдана. Мүн тэдэнэр искусствын ажал-ябуулагшадтай уулзана.

Кружогуудта хабаадагшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин һайжархатай хамта тэдэнэй гүйсэдхэдэг репертуарай шанар мүн лэ дээшэлнэ. Самодеятельностиин коллективүүд Бүхэсоюзна харалгада бэлэдхэжэ байхадаа советскэ байгуулалтын һүр хүсые болон советскэ хүнүүдэй эрхим шэнжэ шанарые эли тодоор харуулһан зохёолнуудые өөһэдынгөө репертуарта шэлэн абана. Ленинэй ордента Улан-Удын паровозо-вагонно заводой уранһайханай самодеятельностиин коллектив «Дайн үүдхэгшэдтэ эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө» гэһэн темэтэй хүгжэмэй монтаж бэлэдхэжэ байна. Тэрээндэнь 200 гаран хүнүүд хабаадалсаха юм. «Сэсэглэн һалбарһан Бурят-Монгол» гэһэн уранһайханай композициие механизированнэ шэлэй заводой самодеятельностиин коллектив бэлэдхэнхэй. Мүн мяха-консервын комбинадайхид Федоровой «Харгы замууд» гэжэ драмые, Кабанскын аймагай культурын байшангайхид Н. Островскиин нэгэ пьесые харуулхаар бэлэдхэжэ байнад. Гадна, нэгэ акттай пьесэнүүдые, ород арадай ба национальна танцануудые, уран һайханаар уншалгые, духовой болон арадай инструментнүүдэй оркестрнүүд дээрэ дуунуудые гүйсэдхэлгые хэдэн олон коллективүүд бэлэдхэнэ.

Энэ харалгые үнгэргэлгэ хадаа уранһайханай самодеятельностиин кружогуудые болон тэдэндэ хабаададаг хүдэлмэришэд ба албахаагшадые олошоруулалгада ехэхэн туһа хүргэнэ. Эмхи зургаануудта, предприятинуудай хамтын байрануудта ба цехүүдэй улаан булангуудта хэдэн олон кружогууд шэнээр эмхидхэгдээ. Паровозо-вагонно заводто, мяха-консервын комбинадта, Зүүн-Сибириин түмэр замай 3-дахи отделениин ба нютагай промышленностиин предприятинуудта болон республикын олон МТС-үүдтэ самодеятельностиин кружогууд нилээд олошороо. Харалгын эхилһэнһээ хойшо 500 хабаадагшадтай 40 коллективүүд шэнээр эмхидхэгдээ. Республика доторнай 4000 гаран хабаадагшадтай 139 коллективүүд уранһайханай самодеятельностиин харалгада хабаадалсаха юм.

Эдэ зарим амжалтануудай байбашье, уранһайханай самодеятельностиин хүгжэлтэдэ нилээд олон дутагдалнууд үзэгдэнэ. Зарим профсоюзуудай обкомууд, фабрично-заводской комитедүүд энэ шухала хэмжээ-ябуулгые тооногүй, тэрэниие һулаар хүтэлбэрилнэ. Илангаяа ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэришэдэй, загаһанай промышленностиин, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай обкомуудта иимэ ушарнууд үзэгдэнэ.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитет самодеятельностиин коллективүүдые шефтэ абажа, хүдэлмэридэнь туһа хүргэхэ гэжэ эмхи зургаануудаа уялгалһан байна. Гэбэшье, оперо ба баледэй, ород драмын театрнуудай артистнар, хүгжэмэй һургуулинуудай багшанар ба искусствын бусад хүдэлмэрилэгшэд тус коллективүүдтэ өөдтэй туһа үзүүлнэгүй.

Уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд хоровой, драматическа, хүгжэмэй ба хореографическа кружогуудта шухала хэрэгтэй, илангаяа бурят-монгол хэлэн дээрэ зохёогдоһон репертуараар дутамаг байна. Бурят-Монголой советскэ уранзохёолшодой Союз ба композиторнууд национальна репертуарые бии болгохо талаар үшөөл хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Һайн шанартай нэгэ акттай пьесэнүүд, дуунууд болон хүгжэмэй ба танцевальна репертуарнууд тон хомор. Олон коллективүүд репертуар соогоо национальна творчествые тон багаар оруулна.

Мүнөө республикын бүхы предприятинуудай болон эмхи зургаануудай коллективүүд нютагуудтаа харалгануудые үнгэргэжэ эхилхэнь. Эрхим коллективүүд ба тус тустаа гүйсэдхэгшэд районуудай болон городской харалгануудта хабаадуулагдахын тула шэлэн абтаха байна. Декабрь һарада болохо аймагуудай ба городской харалганууд дээрэ шалгарагшадта республиканска харалгада хабаадалсаха эрхэ олгогдохо юм. 1951 оной январь һарада республиканска харалга боложо, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай уранһайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалгада хабаадаха эрхим коллективүүд шэлэгдэхэ байна.

Уранһайханай самодеятельностиин харалгые идейно-политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэжэ, өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые Бүхэсоюзна харалгада эльгээхын тулада профсоюзуудай обкомууд, районой ба фабрично-заводской комитедүүд болон самодеятельностиин бүхы коллективүүд тэмсэхэ ёһотой. Тэдэнэй хүдэлмэридэ партийна ба советскэ органууд бодото туһа үзүүлхэ бээзэ гэжэ найдагдана.

М. ЧЕРНЫХ.

Селенгинскэ пароходствын хэлхээ холбооной узелай коллектив нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ барандаа стахановска вахтада жагсаһан байна. Зураг дээрэ: үдэрэйнгөө даалгабарие 140—170 процент дүүргэдэг селектор-оператор Т. И. Вершинина гэгшэ селектороор телеграмма дамжуулжа байна.

А. Кузнецовой фото.

Республика дотор

Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ

Республикын эдеэ хоолой промышленностиин 11 предприятинууд жэлэйнгээ түсэбые дүүргээд, мүнөө 1951 оной түсэбүүдые дүүргэжэ эхилээ. Тэрэ тоодо Улан-Удын пивын завод, Үнэгэтэйн плодоовощно завод, Баргажанай аймпищекомбинат, Городок городой пищекомбинат, Баргажанай аймагай Улунай тээрмэ гэхэ мэтэ бии.

Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлһэн эдэ предприятинууд профсоюзуудай облсоведэй ба БМАССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерствын Хүндэлэлэй доскада бэшэгдээ.

Туйлаһан амжалтаа улам арбидхан, нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр хүрэтэр жэлэйнгээ даалгабари сүм дүүргэхэ уялга абаад, тус предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд стахановскаар ажаллажа байнад.

А. Петров.

Түсэбһөө гадуур 20.000 пүүд загаһа

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан республикын загаһашадай социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ үүсхэл гаргаһан Усть-Баргажанай Кировэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Кирпичёв) загаһашадай артелиин гэшүүд загаһа бариха жэлэйнгээ түсэбые 150 процент дүүргэжэ, алдарта ойе угтаһан байна.

Мүнөө кировэйхид жэлэй эсэс хүрэтэр түсэбһөө гадуур 20.000 пүүд гэхэ гү, али үшөө нэгэ жэлэй түсэб дүүргэжэ, Эхэ орондоо эрхим шанартай загаһа үгэхын түлөө тэмсэжэ байнад.

Энэ үүсхэлые Баргажанай, Хойто-Байгалай загаһашадай колхозууд халуунаар дэмжээд, социалистическэ шэнэ уялгануудые абанхай.

И. Артюнин, Рыбаксоюзай үйлэдбэриин таһагай начальник.

254 эхэ хониноо 340 хурьга

Хориин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой залуу хонишон Дари Ойдопова богонихон болзор соо мал харууһална. Гэбэшье Дари нилээд дүршэлтэй болоһон байна. Энэ нүхэрэй харууһалжа байдаг хонидой тоо жэл бүри ехээр олошорно. Мүнөө жэл Д. Ойдопова 254 хониноо 340 хурьга абажа, тэдэнээ гарзагүйгөөр ондо оруулжа байна.

Б. Намжилов.

Шэнэ уялга абаба

Хубсаһа оёхо жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн Бурмонпромсоведэй системын «Кооператор-Комсомолец» артелиин гэшүүд ноябриин түрүүшын хахад соо түсэбһөө гадуур 4000 түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн гаргаба.

Мүнөө тус коллектив нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ 60 мянган түхэригэй хубсаһа оёхо гэжэ уялга абаад, стахановска вахтада жагсан ажаллажа байна.

Ангуушын тэмдэглэл

БУГА

Бурят-Монголой ой тайга ан гүрөөһөөр тон элбэг. Эндэ элдэб түрэлэй туруута ангууд: гүрөөһэн, буга, бодон гахай, хүдэрэ ба бусад бии.

Тэдэнэрэй дунда буга—ой тайгын эгээл һайхан ангуудай нэгэн болоно.

Буга гансашье сэбэр һайхан бэеэрээ илгардаг бэшэ, мүн пантынуудаараа (залуу эбэрээрээ) элитэ болонхой.

Пантынуудай эмнэлгын шанарые эгээ түрүүлэн хитад арадай медицинэ олоһон байна. Пантынуудһаа буйлуулһан препарадууд бэеын хүсэ шадалые заһан һэргээдэг ба бэхижүүлдэг юм. Һүүлэй 10—15 жэлэй туршада манай советскэ медицинэ пантокрин гэжэ пантынуудһаа буйлуулһан эмнэлгын препарат үйлэдбэрилэн гаргана. Тэрэ хадаа пантынуудһаа буйлуулһан спиртын экстракт гэхэ гү, али спирттэй холимол пантынуудай шүүһэн мүн.

Бугын эбэрнүүд бусад малнуудай эбэртэл адли бэшэ. Тэдэ хадаа нэн түрүүн жэл бүри һэлгэгдэжэ байдаг. Март соо, заримдаа февраль соошье тэдэнь ургажа эхилдэг. Август-сентябрьда эбэрнүүдэйнь ургалта гүйсэдэг. Эбэрнүүдынь ургажа эхилхэдээ богонихон үһэтэй арһаар хушагдаһан, шуһаар дүүрэнхэй зөөлэхэн булуунууд гарадаг. Эдэнь тон үнэтэй, медицинэдэ шухала хэрэгтэй пантынууд гээшэ. Байн тэдэ булуунууд һалаатан ургажа, хатуужадаг.

Намар тээшээ тэдэнэй арһаниинь хобхоржо, арьяын һалаатаһан яһан эбэр болодог. Тиин эдэ эбэрнүүдынь орооной үедэ тэмсэхэ зэбсэгынь болождо үгэдэг. Февраль, март соо тэдэнь унадаг. Бугын ороон хадаа манай эндэ сентябриин хахадһаа октябриин хахад хүрэтэр болодог.

Буга болбол эгээ үнэтэй пантынуудые июнь һара соо үгэнэ гэжэ дүй дүршэл харуулна. Тиимэһээ энэ үе соо агнууриин болзор тогтоогдонхой.

Бугын тугал эбэргүй байдаг. Хоёрдохи жэлдээ эбэрэй узуур ургадаг, гурбадахи жэлдээ эбэр бүхэндэнь нэгэ нэгэ һалаа, дүрбэдэхи жэлдээ — хоёр хоёр һалаа ургадаг. Бугын эбэрэй һалаанууд 7 хүрэтэр байдаг, дээшээшье байжа болохо, гэбэшье, энэ ушар тон хомор.

Эмэ буганууд эбэргүй. Тэдэнэр хадаа бугын тоо толгойе олошоруулха хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай. Тиимэһээ тэдэниие агналга огтолон хоригдонхой.

Урдань эмхигүй агнуури хэгдэжэ, бугын тоо толгой ехээр хороһон юм. Иимэ алдууе дахин дабтахагүйн тула бугын агнууриин Управлениин тусхай зүбшөөлтэйгөөр хэгдэдэг.

А. П. Танцырев.

Болгарида В. И. Ленинэй зохёолнууд хэблэгдэбэ

СОФИЯ. (ТАСС). Болгарска коммунистическэ партиин издательство В. И. Ленинэй шэлэгдэмэл зохёолнуудай 2 томые 20 мянган экземпляр тиражтайгаар хэблэн гаргаба.

Французска коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй протест

ПАРИЖ, ноябриин 17. (ТАСС). Французска коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй иимэ протест мүнөөдэр «Юманите» газетэдэ толилогдоо:

Американска империалистнуудай ба тэдэнэй агентнүүдэй гэмтэ түсэбые эбдэхэнь шухала байна. Бүхы ороной гүнзэгы зэбүүрхэлые харуулан, французска компартиин центральна комитет болбол французска коммунистическэ партиин генеральна секретарь Морис Торезэй зайсаһан бузар муухай добтолгодо эсэргүү протест мэдүүлнэ.

Манай богоолшологдоһон правительствын туһаламжатайгаар Францида американска империализмын хэрэглэжэ байгаа фашистска методуудые Центральна Комитет элирүүлнэ. Манай ороной хэрэгтэ американска хамааралсалгын аюулта хойшолонгуудые Морис Торезэй түрүүлэн элирүүлһэн ушарһаань, Францие колонизацилха ба антисоветскэ дай бэлэдхэхэ гэһэн американска империализмын зорилгонуудые түрүүлэн элирүүлһэн ушарһаань, американска империалистнууд тэрэнэй ами наһанда добтолхые шиидэһэн байна. Гэбэшье, тэдэнэй гэмтэ гарые нэгэдэмэл ябуулгаараа сохин зайлуулжа шадаха французска арадай һэрэмжые империалистнууд хараадаа абаха ёһотой.

Американска империалистнуудай ба Францидахи тэдэнэй агентнүүдэй гэмтэ түсэбүүдые эбдэхын тула өөрынгөө ажал ябуулгые шангадхаха ба һэрэмжэеэ дээшэлүүлхэ гэжэ компартиин бүхы организацинуудые Центральна Комитет уряална. Центральна Комитет Морис Торездэ халуун инаг дуратай байһанаа мэдүүлнэ, французска арадай, Франциин хүдэлмэришэн ангиин ба коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшын үрэжэлтэ ажал-ябуулгые дахин бэелүүлжэ эхилхын тула түргэнөөр ба гүйсэдөөр эдэгэхыень Морис Торездэ хүсэнэ.

Франциин коммунистическэ партиин Центральна Комитет болбол французска коммунистическэ партитай ахадүүгэй хани харилсаатай байһанаа дахин харуулһанайнь түлөө Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитедтэ ба социализмын агуехэ орондо, Ленинэй ба Сталинай агууехэ орондо баясхалан хүргэнэ.

Аюулгүйн Соведтэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 17. (ТАСС). Ноябриин 16-да болоһон заседани дээрээ Аюулгүйн Совет корейскэ асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Макартурай тусхай элидхэл гэдэг тушаа үгэ хэлэлгэн болоо. Тэрэ элидхэл соонь, Хитадай арадай правительство Корейдэ агресси хэһэн хэбэргэйгээр хэлэгдэнэ.

Аюулгүйн Соведэй заседани дээрэ гоминдановска бүлэгэй түлөөлэгшэ түрүүлэн үгэ хэлэжэ, Советскэ Союзда ба Хитадай арадай республикада эсэргүү хардалга гүрдэлгэ хэһэн байна. Корейдэхи американска агрессие үмөөрэхэ зуураа, Эквадорой, Кубагай ба Норвегиин түлөөлэгшэд США-гэй оруулһан резолюциие дэмжэбэ. Хойто кореецүүдэй талада дайнай ябуулгануудта «хитадай коммунистическэ сэрэгэй соединенинүүд хабаадана» хэбэртэйгээр тус резолюци соо баталагдана, «хойто корейскэ засагаархидта туһаламжа үзүүлхэ ябадалһаа бэеэ бариха, гүрэнүүдэй албата хүнүүдэй ба тэдэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй зүгһөө хойто корейскэ хүсэнүүдтэ туһаламжа үзүүлхыень болюулха, мүнөө Корейдэ байжа магадгүй тиимэ албата бүхы хүнүүдые ба частьнуудые дары холодхохо» гэжэ бүхы гүрэнүүдые ба засагаархидые уряалһан уряа тус резолюци соонь хэлэгдэнэ.

Энэ оной августын эхиндэ СССР-эй делегаци хадаа корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай дурадхалые Аюулгүйн Соведтэ оруулһан юм гэжэ советскэ түлөөлэгшэ Я. А. Малик хэлэбэ. Тус дурадхал хадаа Корейдэхи зэбсэгтэ интервенци зогсоохые ба гадаадын бүхы сэрэгүүдые Корейһээ гаргахые хараална.

СССР-эй энэ дурадхалынь США-гэй правительствын хашалтаар буруушаагдаа. США-гэй правительство корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхые арсаһан ба тиин Корейдэ хэһэн агрессиингээ хойшолонгуудай түлөө харюусалгые бэе дээрээ даажа абаһан байна.

Аюулгүйн Соведэй үзэмжэдэ США-гэй делегациин мүнөө табиһан резолюциин проект хадаа Корейдэ ба Хитадай арадай республикада эсэргүү США-гэй агрессие зүбтүүлхэ зорилготой ба Дальна Востогто американска агрессие үргэдхэхэ ябадалда шэглүүлэгдэһэн байна. Корейдэхи событинуудай хүгжэлтын ба Хитадта эсэргүү американска агрессиин бодото түүхые һануулжа, Малик иигэжэ мэдүүлбэ:

«Урда, мүн Хойто Корейе өөрынгөө гарта абахые һэдэхын тула Холбоото Штадуудай агрессивнэ нюурнуудай зүгһөө эб найрамдал эбдэһэниинь бүри эхиндээ харагдаһан ба хойшонхи событинууд энээниие бүрин гэршэлһэн байна. Корейдэ американска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй добтолон ороһон ябадал хадаа корейскэ арадта эсэргүү дайн мүн. Энэ дайнай зорилгонь Корейн национальна бэеэ даанхай байдалые усадхаха, единэ демократическа корейскэ гүрэн байгуулхагүй гэһэн болоно гэжэ мүнөө бүгэдэдэ эли харагдана.

Корейдэ добтолхо тухай США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ захиралта үгэхэ зуураа, президент Трумэн болбол «Формозодо (Тайван) добтолхо ябадалые уридшалан зогсоохо» захиралтые американска уһан-сэрэгэй флодто үгөөб гэжэ мэдүүлһэн байгаа. Энэнь Хитадай территориин энэ хубиие американска зэбсэгтэ хүсэнүүд эзэмдэхэ гэһэн удхатай байна. США-гэй правительствын энэ алхам хадаа Хитадта эсэргүү сэхэ агресси мүн ба Хитадай территориин гол, таһаршагүй хубинь болохо Тайваниие Хитадтань бусааха тухай уласхоорондын Каирска болон Потсдамска хэлсээнүүдэй ёһоор США-гэй правительствын үгэһэн уялгануудые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно. Эдэ хэлсээнүүдые сэхэ эбдэхэ замда мүнөө ороһон США-гэй правительство Корея руу өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдээр добтолон ороод, удаа тээнь Хитадай хуурай газарай, агаарай ба далайн хилэнүүдые дабаха зэргээр Хитадай арадай республика тушаа агрессивнэ олон тоото актнуудые хэһэн байна. Корейдэхи американска интервенционистска хүсэнүүд Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин нэрые ба тугые хэрэглэн, Ялуцзян ба Тумыньцзян мүрэнүүдые шэглэн дабшажа, Хитадай зүүн хойто хилэнүүдтэ сэхэ аюул тохёолдуулһан байна».

«Хитадай арадай республикада эсэргүү гэмнэлгэ хэһэн Макартурай тусхай элидхэл гэдэг соо хэлэгдэһэн худал хуурмаг мэдээсэл тухай хэлэхэ болоо һаа, Корейдэхи ООН-эй нэгэдэмэл командовани гэдэгые бидэнэр мэдэрнэгүйбди, Корейдэхи американска интервенционистска сэрэгүүдые командалагша Макартурай нэгэн талатай ба тенденциозно мэдээсэлые этигэжэ болохогүй гэжэ тоолонобди гэжэ советскэ делегаци али хэзээ мэдүүлһэн байгаа.

Макартурай тусхай элидхэл гэдэгынь, мүн энэ асуудал тушаа Аюулгүйн Соведтэ Остиной хэһэн мэдүүлгэнь Хитадай арадай республикын правительствын мэдүүлһэнэй ёһоор, эхинһээ эсэстээ хүрэтэр баримтануудые хазагайруулһан ябадал болоно, мүн үнэн бодото байдалда бүрин зүришэхэһөө гадна, Хитадые айлгаха гэһэн һэдэлгэ мүн байна.

Макартурай энэ мэдээсэлые үндэһэ болгон, США-гэй түлөөлэгшэ Остин Корейдэхи агрессивнэ дайе саашаданъ үргэдхэхэ ба Хитад руу сэхэ добтолон орохо ябадалые ООН-эй тугаар нюун далдалха гэжэ һэдэнэ.

Хитад арад болон тэрэнэй правительство хадаа Хитадта эсэргүү хорото провокацинуудые ба агресси хэһэнэйнь түлөө Америкын Холбоото Штадуудай правительствода гэмнэлгэ хэхэ бүхы үндэһэ баримтатай байна» гэжэ советскэ түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Холбоото Штадуудай агрессивнэ эдэ ябуулгануудтай дашарамдуулан, энэ оной ноябриин 11-дэ Хитадай арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын түлөөлэгшын хэһэн мэдүүлгые Я. А. Малик дурсаба. «Макартурай тусхай элидхэл гэдэгынь, мүн энэ элидхэл тушаа Аюулгүйн Соведтэ США-гэй түлөөлэгшэ Остиной хэһэн мэдүүлгэнь баримтануудые хазагайруулһан ба үнэн байдалда зүришэһэн ябадал болоно гэжэ Хитадай гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшын мэдүүлгэ бүрин этигэхээр харуулна» гэжэ Я. А. Малик тэмдэглэбэ.

Макартурай мэдээсэлынь нэгэн талатай, тенденциозно ба этигэжэ болохогүй байһан ушарһаа, энэ мэдээсэл дээрэ үндэһэлэгдэһэн ямаршье шиидхэбэри буруу байха болоно.

Тэрээнһээ гадна, резолюциин тус проект хадаа энэ оной июниин 25-да аюулгүйн Соведэй бүлэг гэшүүдэй дурадхаһан хуули буса резолюцида ба Генеральна Ассамблейн энэ оной октябриин 7-ной хуули буса резолюцида түшэглэнэ. Эдэ хоёр резолюцинууд хадаа ООН-эй Уставые бүдүүлигээр эбдэжэ, хашаха баалаха гуримаар англо-американска блогой зүгһөө дурадхагдаһан байгаа. Аюулгүйн Соведтэ ба Генеральна Ассамблей дээрэ СССР-эй делегаци эдэ резолюцинуудые буруушаажа голосовалһаниинь мэдээжэ. Эдэ хоёр резолюцинуудһаа эшэ үндэһэтэй резолюциин энэ проект хадаа ООН-эй Уставые бузар муухайгаар эбдэхэ ябадалда шэглүүлэгдэһэн ба хуули буса байна. Резолюциин энэ проектын зорилгонууд тухай хэлэхэ болоо һаа, Корейдэ эсэргүү, тэрэшэлэн Хитадай арадай республикада эсэргүү США-гэй агрессие саашаданъ зүбтүүлхэ ба нюун далдалха, тэрэшэлэн Дальна Восток дээрэхи американска агрессие үргэдхэхэ ябадалда тэрэнэй шэглүүлэгдэһэниинь харагдана.

Дээрэ дурсагдаһан зүйлые хараада абажа, СССР-эй делегаци резолюциин энэ проектые буруушаана, тэрээниие буруушаажа голосовалха байна».

Малигай гуйлтаар ООН-эй секретариадай гэшүүн хадаа Хитадай арадай республикын Арадай центральна правительствын ноябриин 11-нэй мэдүүлгэтэй документын зарим хубиие уншаба, тэрэ мэдүүлгэ соонь, Макартурай элидхэл хадаа Корейдэхи ба Хитадтахи американска агрессиие нюун далдалха зорилготой ба баримтануудые бүдүүлигээр хазагайруулһан ябадал мүн гэжэ элирүүлэгдэһэн байгаа.

Кореядэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

15 үдэрэй тулалдаануудай дүнгүүд

ХОЙТО КОРЕЯ, ноябриин 16. (ТАСС). Арадай армиин сэрэгүүд юрэнхы дээрээ дайсанай 24 батальон, тэрэ тоодо американска 5 батальон бута сохёо гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин коммюнике соо хэлэгдэнэ. Октябриин 25-һаа ноябриин 8 хүрэтэр — 15 үдэрэй турша дотор дайсанай 13150 солдадууд ба офицернүүд хороогдобо, тэрээнһээ 4348 солдадууд ба офицернүүдынь плендэ абтаа. Тэдэнэй дунда—497 американецууд, тэрэ тоодо 2 майор ба 3 японец байна. Сэрэгэй трофейнүүдэй тоодо—105-миллиметрын 70 гаубица ба 458 артиллерийскэ бусад ехэ буунууд, 269 пулемёт, 4 самолёт ба 12 танк. Арадай армиин сэрэгүүд дайсанай 9 самолёт ба 21 танк усадхаһан гү, али гэмтээһэн байна. Деревнинүүдһээ гадна, тэдэнэр олон городуудые тэрэ тоодо Тяган провинцидахи Чхосань (Содзан), Хичхонь (Кисен), Хойто Пхеньян провинцидахи Уньсинь (Унсан), Йонбень (Нейхен), Пакчхонь (Хакусен), Кусон (Кидзе), Чхончжу, Соньчхонь (Сейсен) ба Урда Пхеньян провинцидахи Токчхонь (Токусен) городуудые гэдэргэнь бусаажа абаһан байна.

Хитадай һайндуратанаар дэмжэгдэн ябуулгануудые хэжэ байгаа Корейскэ Арадай арми болбол фронтын бүхы линиие ноябриин 1-нэй урда тээ хитад-корейскэ хилэнүүдтэ хүргэхэ ба ноябриин 30 хүрэтэр бүхы Корейе эзэлхэ гэһэн американска түсэбые эбдэбэ.

Дайсан урда зүг руу сухариха баатай болоо.

* * *

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин сэрэгүүд американска ба урда корейскэ сэрэгүүдтэ эсэргүү дайшалхы амжалтата ябуулгануудые хэбэ гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин ноябриин 19-дэ дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Анчжугай (Аньсю) хойто ба Токусея районуудта добтолго хэхэ гэһэн дайсанай бүхы һэдэлгэнүүдынь Арадай армиин частьнуудаар гэдэргээ сохигдоо. Дайсанай амиды хүсэндэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонууд ушаруулагдаба..

Зүүн эрье дээрэ Арадай армиин частьнууд Хамхынай (Канко) хойно, Пхунгсан райондо ба Гильдюгэй зүүн хойно өөһэдынгөө позицинуудые алдангүйгөөр, хамгаалгын хатуу шанга байлдаануудые хэһэн байна.

Маршаллай түсэб бэелүүлхэ администратор Фостер Тайванда ерэбэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 17. (ТАСС). Тайбэйһээ (Тайван) Юнайтед пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Маршаллай түсэб» бэелүүлхэ администратор Фостер гэгшэ Чан Кай-шитай зүблөө хэхын тула Тайванда ерэбэ.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—02433. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10 000.